

González Ferrín, E. (2007): *Historia general de Al Ándalus*

Planteamos que no es comprensible el nacimiento de lo andalusí sin partir de que Hiospania y el norte de África participaban –antes de la supuesta invasión del 711– de un mismo proyecto cultural. El mito de la homogeneidad de ambos lados del Estrecho en el tiempo árabe se cae por su propio peso –fueron rivales políticos y ocasionalmente militares–, no así en el tiempo pre-islámico o post-romano. Cada vez que se dice bérber en los primeros siglos de expansión musulmana, significa simple y llanamente cuanto entonces implicaba la palabra: bárbaro. Para limpiar la narración histórica de esta intoxicación tan común –la berberización de la invasión–, deberíamos emplear la palabra bárbaro o nativo en lugar de bérber.

La cuestión es proclamar la *duda metódica* y romper los pares constituidos por lo *beréber-tuareg* y lo *beréber-imazighen*. Cuanto vale para la realidad actual, no tiene por qué valer –de hecho, se opone diametralmente– para realidades de la misma geografía, contemplada unos cuantos siglos antes. Deberíamos –por proseguir con los deberes– respetar aquellas apreciaciones sobre lo beréber con que reconocían su perplejidad los primeros etnógrafos –sociólogos, antropólogos culturales– al estudiar el universo poblacional norteafricano: que, en el norte de África, *se llama beréber a todo aquel que no es negro*.

De tal suerte, deberíamos decir algo así como *Taric entró en la península con tropas constituidas, en su mayor parte, por naturales del norte de África*. Es ésta la interpretación de beréber en ese contexto. Porque el exotismo en las crónicas es engañoso: si Taric –palabra cercana a Alaric o Roderic, nombres góticos de reyes visigodos, latinizados como Alarico o Roderico, pero no decimos Tarico para, así berberizarlo. Si el tal Taric era beréber según las crónicas, es que era bizantino-visigodo-ex vándalo. Amalgama norte-africana de la época. Desde luego, hablaba latín tardío preñado de púnico y griego –lo mismo que se hablaba en el sur de Hispania–, no árabe, el idioma que aún no había tenido tiempo de salir de la península Arábica.

Porque los invasores son bereberes/bárbaros en la terminología de Roma; para la Roma que les da nombre, la aún existente en esos tiempos, e incluso a la espera de sus mayores logros: Bizancio. Los *barbari* –plural de *barbarus*– que en el griego de los bizantinos pasa a ser *barbaroi*. ¿Por qué es esencial el matiz de homogeneizar ambos lados del Estrecho el día antes de 711? Porque, los mande quien los mande, las tropas que entran en Hispania no son diferenciables de las que ya habitan el territorio hispano. Porque, si son nativos del norte de África, son parte de cualquiera de los pueblos que ya pasaron por aquí. Desde luego, cristianos; en cualquiera de sus vetas cromáticas de la época: *herejes* arrianos o donatistas, seguramente.

Zadání:

1. Přečtete si pozorně text (pasáž z knihy) a zaměřte se na jeho stylistické vlastnosti. K jakému funkčnímu stylu by se dal nejspíše přiřadit (např. styl odborný: čistě vědecký/akademický, učební, populárně-naučný; styl umělecký; kombinace více stylů...)?
2. Jakým způsobem zde téma ovlivňuje použité výrazivo a slohové postupy?
3. Co podle Vás charakterizuje styl autora a jaké výrazové prostředky (lexikální a syntaktické) považujete z tohoto hlediska za nejpříznačnější?

Ad 1) Funkční styl: obecně zcela jistě odborný, přesnější zařazení je však již obtížnější: teoreticky by se dalo uvažovat o stylu populárně-naučném (tj. kniha o historii určená širší veřejnosti) nebo učebním, čemuž ovšem neodpovídají jednak četné odkazy na akademické teoretiky z různých vědních disciplín (historie, sociologie atd.), které běžnému, ale ani

vzdělanějšímu čtenáři nic neřeknou¹, jednak místy (poměrně často) spíše úvahový/esejistický nežli výkladový slohový postup. González Ferrín rád polemizuje se zažitými stereotypy a kritizuje zjednodušený výklad dějin vycházející z dnešního „politicky korektního“ nebo naopak xenofobního pohledu, což je bezesporu zajímavé a přínosné, ale čtenáře očekávajícího jasný, stručný výklad historie tím brzy odradí, a to i přes nespornou erudici a zaujetí autora. Populárně-naučnému stylu příliš neodpovídá ani na pochopení náročný jazyk (komplikovaná syntax, „košatá“ slovní zásoba, výrazné nadužívání vsuvek), který svědčí také o jistých uměleckých ambicích tohoto vědce.

Ad 2) a 3) Odborné historické téma a jeho originální uchopení (stylisticky rozkolísané) se logicky odráží i ve volbě výrazových prostředků: k čistě vědeckému a/nebo populárně-naučnému stylu lze přiřadit užívání odborných termínů, některých „učených“ formulací a výrazů (např. *proclamar la duda metódica*, *homogeneizar*) a celkově spisovný jazyk; estetickou funkci vlastní uměleckému stylu zde zase plní např. opakování konektoru *porque* na začátku více vět v posledním odstavci (anafora), dále užívání nevědeckých výrazů typu *a la espera de sus mayores logros*, *vetas cromáticas de la época* atd.), ovšem patrné jsou i rysy jazyka mluveného až hovorového (např. *se cae por su propio peso*; *cuanto vale para la realidad actual*, *no tiene por qué valer para...*; *de tal suerte*; *desde luego*; *algo así como...*; obzvlášť zajímavá je nedokončená podmiňovací věta *si Taric – palabra cercana a...*, ke které se autor vrací, aby ji dopověděl, až v souvětí následujícím: *Si el tal Taric era beréber según las crónicas, es que era...*). Stručně shrnuto: styl textu je dosti svérázný, pomezí a do značné míry daný subjektivními slohotvornými činiteli = osobností autora.

¹ Teď hovořím o knize celkově, ne konkrétně o pasáži zvolené k analýze.